

CRAAP – популярна система оцінки достовірності інформації

Для підвищення своєї інформаційної культури та формування навичок критичного мислення рекомендуємо використовувати тест CRAAP.

CRAAP – це популярна система оцінки достовірності інформації, розроблена в Meriam Library, бібліотеці Каліфорнійського державного університету в Чіко (США).

Прочитайте матеріал, який ви хочете перевірити, а потім дайте відповіді на запитання нижче. Якщо у ваших відповідях виявиться, що певних елементів бракує, ви не зможете відповісти на запитання (і для цього не буде вагомих причин) – ваша обережність має бути підвищеною. Це не обов'язково означає, що ви маєте справу з фейковими новинами, але цього не можна виключати.

Запитання, згруповані в п'ять категорій (за моделлю). Введіть свою загальну оцінку матеріалу в певній категорії. Можна припустити, що 100% позитивних відповідей, які підтверджують достовірність інформації, оцінюють 10 балів, однозначно негативні – 0, а решту якось оцінити в межах від 0 до 10.

Вживаність (Currency): своєчасність інформації:

1. Коли інформація була опублікована або розміщена?
2. Чи була інформація переглянута чи оновлена?
3. Інформація для вашої теми актуальна чи застаріла?
4. Чи працюють посилання?

Релевантність (Relevance): важливість інформації для ваших потреб:

1. Чи стосується інформація вашої теми чи відповідає на ваше запитання?
2. Хто є цільовою аудиторією?
3. Чи інформація на належному рівні?
4. Чи переглядали ви різні джерела, перш ніж вибрати це?
5. Чи було б вам зручно використовувати це джерело для наукової роботи?

Авторитет (Authority): джерело інформації:

1. Хто автор/видавець/джерело/спонсор?
2. Чи вказано повноваження автора чи організаційну

приналежність?

3. Які повноваження/організаційна приналежність автора, якщо вказано?
4. Яка кваліфікація автора, щоб писати на цю тему?
5. Чи є контактна інформація, така як видавництво або адреса електронної пошти?
6. Чи розкриває URL щось про автора чи джерело?

Точність (Accuracy): достовірність, правдивість і правильність змісту:

1. Звідки береться інформація?
2. Чи підтверджена інформація доказами?
3. Чи була інформація переглянута чи перевірена?
4. Чи можете ви перевірити будь-яку інформацію в іншому джерелі?
5. Чи здається мова чи тон упередженими та вільними від емоцій?
6. Чи є орфографічні, граматичні чи інші друкарські помилки?

Мета (Purpose): причина існування інформації:

1. Яке призначення інформації?
2. Чи пояснюють автори/спонсори свої наміри чи мету?
3. Чи є інформація фактом? думка? пропаганда?
4. Чи виглядає точка зору об'єктивною та неупередженою?
5. Чи є політичні, ідеологічні, культурні, релігійні, інституційні чи особисті упередження?